

UDK 821.163.42:929 Katičić R.

Stručni rad

Novica VUJOVIĆ (Nikšić)

Fakultet za crnogorski jezik – Cetinje

novica.vujovic@fcjk.me

**In memoriam:
VELIKOME KATIČIĆU U SPOMEN**

**RADOSLAV KATIČIĆ
(1930–2019)**

Smrću Radoslava Katičića (10. avgusta 2019) nauka je izgubila jednog od najvećih filologa današnjice. Ako postoji gorostas u naučnome svijetu i ranijih i ovoga vremena, impozantna bibliografija koju bi trebalo kao primjer isticati na svim univerzitetima – zasigurno je to akademik Radoslav Katičić.

Radoslav Katičić rođen je 1930. godine u Zagrebu, đe je na Filozofskome fakultetu diplomirao i doktorirao klasičnu filologiju. Polja su njegova naučnoga rada veoma široka. Klasični je filolog bio, bavio se starom balkanologijom, indoeuropeistikom, slavistikom i kroatistikom, teorijskom lingvistikom itd. Bio je profesor Filozofskoga fakulteta u Zagrebu, profesor emeritus Univerziteta u Beču i član pet akademija nauka.

Autor je znatnoga broja knjiga, među kojima su: *Pitanje jedinstva indoevropske glagolske fleksije*, Zagreb (1959); *Stara indijska književnost*, Zagreb, Matica hrvatska (1973); *Sintaksa hrvatskoga književnog jezika. Nacrt za gramatiku*, Djela Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, knjiga 61, Zagreb, JAZU – Globus (1986); *Uz početke hrvatskih početaka. Filološke*

studije o našem najranijem srednjovjekovlju. Biblioteka znanstvenih djela 70, Split, Književni krug (1993); *Illyricum mythologicum*, Zagreb, Izdanja Anti-barbarus (1995); *Na kroatističkim raskrižjima*, Biblioteka Croaticum, sv. 1, Sveučilište u Zagrebu – Hrvatski studiji, Zagreb (1999) i dr. Dragocjene su istraživačima i njegove rekonstrukcije slovenskih i baltoslovenskih mitoloških tekstova u folklornim podlogama: *Božanski boj: tragovima svetih pjesama naše pretkršćanske starine*, 2008; *Zeleni lug*, 2010; *Gazdarica na vratima*, 2011; *Vilinska vrata*, 2014.

U ondašnjoj je jugoslovenskoj kulturnoj i političkoj zajednici bio prepoznat kao jedan od autora Deklaracije o nazivu i položaju hrvatskoga književnog jezika iz 1967. Decenijama je polemisao i pisao studije o hrvatskome jeziku i pravu Hrvata da sami uređuju svoj jezik. I danas se anegdotski pre-pričava nadmoć naučne argumentacije koju je na slavističkim konferencijama iznosio pred srbiste razobličavajući im unitarističke namjere. Katičićevo djelo i znanje prihvaćeni su i primani možda i više na evropskim univerzitetima nego u rodnoj mu Hrvatskoj. Dobitnik je više značajnih priznanja, kao i Državne nagrade za znanost za životno djelo. Ostavio je Radoslav Katičić vrijedne nasljednike poput jednoga Mislava Ježića ili Ranka Matasovića, obojica akademici HAZU i svjetskoga ugleda naučnici.

Radoslav Katičić nije se posebno bavio crnogorskim temama, ali je nezaobilazna literatura na svim poljima u kojima se ostvario. Na primjer, na njegova je objašnjenja u knjigama *Gazdarica na vratima* i *Vilinska vrata* više puta upućivao Adnan Čirgić pri izvođenju zaključaka i razmatranju sličnih pitanja u nas u knjizi *Natprirodna bića u tradicijskoj kulturi Crnogoraca*.

Slovo sačinjeno u spomen na Radoslava Katičića zatvaramo podsećanjem na tekst „Dobromu junaku na spomen“ objavljen u našem časopisu *Lingua Montenegrina* a posvećen naučnome pregalaštvu Vojislava P. Nikčevića. U tome se tekstu veli i ovo: „on se kamenitom stamenošću morao izboriti za nj, za to svoje znanstveno područje: crnogorski jezik!“, da bi nekoliko stranica niže završio: „Tomu hrabromu čovjeku u spomen napisao sam ovo nekoliko redaka“.

Radoslavu Katičiću dužni smo na Fakultetu za crnogorski jezik i književnost – Cetinje u narednome periodu predstaviti bio-bibliografiju i značaj u disciplinama koje je ili zateo ili trajno obogatio. Tome naučniku zahvalni smo za uzorit primjer koji je ostavio.